

GRAVES LARA ALMARCEGUI

A CURA DE CÈLIA DEL DIEGO
19.02.2021 - 30.05.2021

Una producció del Centre d'Art la Panera
amb la col·laboració de la Fundació Sorigué
i el Centro de Arte y Naturaleza d'Osca.

Juxtaposant dos nous projectes, l'exposició *Graves* de Lara Almarcegui ofereix una perspectiva geològica de la zona de Lleida i la plana del riu Segre a través de la relació entre l'entorn construït i l'extens cinturó muntanyós dels Pirineus, format entre 80 i 20 milions d'anys enrere quan la península Ibèrica va xocar contra la resta d'Europa.

Descrits en poques paraules, el primer projecte és una resposta a la pregunta: quines quantitats de quines roques i materials constitueixen els Pirineus? Se n'ha obtingut la resposta amb la col·laboració de geòlegs a través d'una complexa sèrie d'aclariments, càlculs i modelat en 3D. ¿On comencen i acaben els Pirineus? ¿Quin és el grau de detall desitjable? El resultat és *Roques i materials de la serralada dels Pirineus* (2021), una llista ordenada de forma austera presentada a la Panera com un gran text mural.

El segon projecte es pregunta: quines possibilitats comencen a aparèixer quan s'atura l'excavació d'una pedrera? Més concretament, què ocorre quan La Plana del Corb, el complex industrial de Sorigué prop de la localitat de Balaguer, deté les seves operacions durant un dia? La resposta adopta la forma d'un dia de portes obertes a la pedrera el 19 de febrer del 2021 durant el qual els visitants experimenten aquest lloc habitualment bulliciós i sorollós com un lloc de contemplació. A la sala de la Panera, a l'altra banda de la llista de materials, es projecta *Gravera* (2021), un gran vídeo que presenta documentació de la mateixa pedrera congelada en el temps. Sense el bronzir de la maquinària, la xiuladissa dels dolls d'aigua o la grava que cruix i s'acumula, som testimonis d'un auster paisatge granular de penya-segats, illes i istmes artificials del qual sorgeixen els llargs colls de les cintes transportadores, immòbils com si fossin dinosaures mecànics. Entre aquests dos nous projectes d'Almarcegui, el complicat avenc del centre d'art i les seves parets de pedra suggereix un imaginari estratigràfic dominat per la lent violència de la transformació morfològica de la Terra contraposada al caràcter temporal de la construcció artificial.

Com indica el títol monogràfic de l'exposició, Almarcegui revela una forma de geopoètica, geofilosofia i geohistòria centrada en la grava, un conglomerat no compacte de fragments de roca que encara no arriba a ser sorra. Al llarg dels darrers 25 anys s'han extret de La Plana del Corb diferents tipus de graves. Un cop triades i processades, les graves i gravetes es destinen sobretot a l'ús en cement i asfalt, a banda d'altres dipòsits artificials com terraplens, fonaments, fons de drenatge i zones de joc infantil. Aquestes diverses miscel·lànies de pedretes i restes de minerals són muntanyes

erosionades i desplaçades, una desintegració permanent dels Pirineus. Aquesta matèria que ha estat extreta de les planes des de fa poc més de dues dècades i traslladada a les terres baixes com glaceres lítiques durant un període de temps que a escala humana bé podria ser etern. Un cop arrancada pel gel i extreta de les muntanyes per torrents cabalós que s'escolen a través dels antics pinacles i piemonts, va viatjar en riuades, va fer més denses les lleres dels rius primigenis i va omplir valls, dispersant-se i escampant-se per formar profunds dipòsits i deltes. Quars, pissarra i corniana; esquist, pedra calcària i granit: seleccionar la grava s'assembla a triar les proves d'una explosió originària. Mirant des del vídeo documental d'Almarcegui cap a les muntanyes en forma de llista llegim en horitzontal i vertical des d'un món a l'altre. Des de futurs edificis i infraestructures fins a antigues formacions naturals de les quals procedeixen els seus components.

Almarcegui ha produït tota una sèrie d'aquests inventaris geològics, recopilant el volum o la massa dels principals "ingredients" de museus, zones urbanes senceres com São Paulo i masses continentals com l'illa de Spitsbergen. Aquestes taxonomies de roques i registres de construcció presenten succintes declaracions de fets materials evidents i alhora suposen exercicis de càlcul que descriuen com la modernitat es va fundar en l'abstracció i la il·lusió de la Terra com a recurs.

A través de l'exercici un tant inversemblant de mesurar una serralada, Almarcegui aborda la paradoxa que les pràctiques d'estandarització, quantificació i matematització que han donat lloc a un extraordinari valor i coneixement al llarg dels darrers segles també representen l'avenç d'una perspectiva que ha permès la mercantilització i la gestió de la natura. Durant els segles XVIII i XIX el planeta va ser reimaginat cartografiant, mesurant i fent prospeccions. Aquests processos mètrics revolucionaris van accelerar l'apropiació de la riquesa de la natura, posant-la sota un control sistemàtic i facilitant-ne la rendibilitat.

La geologia va ser cabdal per externalitzar la natura i economitzar el món. A mesura que es consolidava com un àmbit de coneixement durant la dècada del 1800, va permetre que la natura es menystingués com alguna cosa inamovible, impassible i immensa, de tal manera que els límits de la Terra aleshores semblaven invisibles. Els primers mapes geològics, desenvolupats pel geòleg britànic William Smith, van suposar innovacions que també van permetre que la mineria es tornés més previsible i rendible. La constatació que la Terra era molt més antiga que els 6.000 anys que es podien

deduir de la Bíblia va fer que la natura es veiés com a quelcom vast i lent en comptes de capriciós i catastròfic. L'abundant llegat evocat per aquesta perspectiva més llarga i profunda va garantir que el planeta es pogués imaginar més fàcilment com una reserva inesgotable. Cap a finals del segle XIX, s'havien superat les inquietuds per l'esgotament del món mineral amb l'establiment de la noció de recursos globals. El relat de la Terra es va insensibilitzar davant les accions humanes i els fenòmens socials. Les disciplines es van dividir entre l'estudi de la història humana, d'una banda, i les ciències naturals, de l'altra. Es va alçar un mur entre el temps de l'home i el temps de la natura, entre la franja de temps que comprèn la història humana i l'àmplia escala geològica del planeta.

L'exposició d'Almarcegui cerca ni més ni menys que una convergència d'aquests marcs temporals trencats a través de la força de l'art i un vaivé d'escales i temporalitats entre grava i edificis, l'aparent "rellotge aturat" de l'extracció durant tot un dia i la massa absoluta d'un massís muntanyenc "intemporal" de milions d'anys. Tant la indústria de La Plana del Corb com la que s'ocupa de calcular la massa dels Pirineus pretenen extreure el valor i d'alguna manera computar fenòmens que són, en uns sentits importants, immesurables i inexplicables i que van més enllà de la falsa creença que tenim prou coneixement. La mostra Graves crea una serralada en la imaginació humana, una serralada que és també un món construït en el nostre aquí i ara. I el que a primer cop d'ull sembla una reflexió purament quantitativa sobre materials i mesures és, per contra, tan poètic com escruixidor: la vora del precipici de la nostra pròpia ignorància.

Latitudes

Gravera

Vídeo 10 minuts
Càmera:
Daniel Lacasa
Editor:
Pablo Gil Rituerto.
En col·laboració amb
la Fundació Sorigué

Rocas y Materiales de la Cordillera de los Pirineos

Càlcul realitzat
per Javier Ramajo
i Carlos Galé, IDEYA
RED PROFESIONAL
S.L.L. amb el suport
d'Alejandro Robador
del Instituto Geológico
y Minero de España.
En col·laboració amb
el CDAN, Huesca i Espai
Portalet, Sallent
de Gallego.

Exposició

Comissariat:
Cèlia del Diego
Coordinació:
Antoni Jove
Disseny expositiu:
Xavier Torrent
Tècnic audiovisual:
Sergio Sisques
Disseny gràfic:
Bildi
Muntatge:
Jordi Alfonso,
Carlos Mecerreyes
i Teresa Nogués

Centre d'Art la Panera

Direcció:
Cèlia del Diego
Coordinació
i comunicació:
Antoni Jové
Centre de documentació:
Anna Roigé
Educació:
Helena Ayuso
Programes públics:
Roser Sanjuan
Col·laboració:
Jordi Antas,
Júlia Moreno
i Miquel Palomes
Manteniment:
Carlos Mecerreyes

Horari

De dimarts a dissabte,
de 10 a 14 h i de 17
a 19 h.

Diumenges i festius,
d'11 a 14 h.
Dilluns tancat.

ACTIVITATS

Aforament limitat.

Inscripció prèvia.

FEBRER

19

De 12 a 14 H.
GRAVERA ATURADA
amb Lara Almarcegui.
Acció en el marc
de la inauguració
de l'exposició.
PLANTA. Fundació
Sorigué.

MARÇ

10 / 24

18 H.
TERRENYS EN
TRANSFORMACIÓ.
Taller virtual
per a artistes.
A càrrec de Lara
Almarcegui.

18

18.30 H
TRANSFORMACIÓ
GEOLÒGICA I
CONSTRUCCIÓ
ARTIFICIAL.
Taula rodona
amb Lara Almarcegui,
Latitudes i Juan
Guardiola.

MAIG

22

De 20 a 00 H
NIT DELS MUSEUS
Eufònic Festival
Visites comentades
a les mostres.

HO ORGANITZA

HI COL·LABORA

